

Uppdrag att övervaka effekterna av upplåtelsesystemet för småviltsjakt på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen.

1. Uppdraget

I beslut den 19 april 2007 uppdrog regeringen åt Jordbruksverket att i samråd med Naturvårdsverket, Sametinget, Länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt efter samråd med Svenska Jägareförbundet och Svenska Samernas Riksförbund följa hur ändringen av 3 § rennäringsförordningen (1993:384) påverkar viltstammarna, rennäringen, naturmiljön och den svenska jakttraditionen. Den i regeringens uppdrag åsyftade ändringen av förordningen gjordes den 22 mars 2007 och trädde i kraft den 1 juli 2007. Ändringen gäller därmed från och med jaktåret 2007/08.

Regeringen uppdrog vidare åt Jordbruksverket att vid behov vidta de åtgärder som är erforderliga eller föreslå sådana.

Enligt det nämnda uppdraget skall en delredovisning av uppdraget lämnas senast den 1 april 2008.

2. Inledning

2.1 Analys av uppdraget

Det finns vitt skilda synpunkter bland berörda befolkningsgrupper om småviltsjakten. Mot den bakgrunden bör det framhållas att uppdraget inte avser påverka genom andra faktorer än ändringen av 3 §. Uppdraget rör vidare inte någon genomgång eller analys av de rättsliga förutsättningarna för småviltsjakten eller regeländringens eventuella konsekvenser för andra näringar än rennäringen. Uppdraget omfattar inte heller motiven för ändringen av 3 § rennäringsförordningen.

Den omedelbara konsekvensen av ändringen av 3 § är att det har öppnats ökade möjligheter för jägare som är bosatta utanför Sverige att bedriva småviltsjakt i Sverige och att det därigenom kan bli en sammantagen ökning i det totala jakttrycket.

Genomförandet av regeringens uppdrag är förenat med ett antal betydande svårigheter. En avgörande svårighet är att det ännu inte har förflutit mer än en del av en jaktsäsong från det att ändringen av 3 § genomfördes. Studier av effekter av en sådan ändring i ett system med många påverkande faktorer som upplåtelse av småviltsjakt bedöms vanligen kräva att betydligt längre tid måste ha förflutit för att möjliggöra inhämtande av ett tillräckligt antal observationer. En ytterligare komplikation är att länsstyrelsernas statistiska underlag är av olika utseende och uppbyggnad för tidsperioden före genomförandet av ändringen av 3 §.

Möjligheterna till jämförelser mellan situationen före respektive efter ändringens genomförande samt mellan de olika länen är därmed betydligt begränsade. Ett arbete med att utvidga och samordna statistikinsamlandet har redan inletts och är ett viktigt led i det nu pågående arbetet med att införa ett länsgemensamt system för IT-stöd för länsstyrelsernas hantering av upplåtelser av småviltsjakt.

En ytterligare svårighet är att inför samma jaktsäsong som regeringen ändrade 3 § rennäringsförordningen så genomförde länsstyrelserna även ett antal andra ändringar i regelsystemet för jakten. Detta förhållande att det förekommit samtidiga förändringar försvårar betydligt möjligheterna att urskilja effekterna av ändringen av 3 §. Således är det även från denna synpunkt förenat med stora svårigheter att försöka att urskilja de eventuella förändringar av småviltstammarna, rennäringen, naturmiljön och den svenska jakttraditionen som kan ha orsakats av ändringen av 3 §.

De uppgifter som har samlats in före tidpunkten för regeländringarnas genomförande får sammantagna anses vara av godtagbar kvalitet. Detta kan dock inte på samma sätt hävdas gälla de uppgifter som har insamlats efter regeländringarna, då dessa uppgifter har insamlats under endast en del av en enda jaktsäsong. Detta förhållande medför att det finns ett stort utrymme för att slumpfaktorer kan komma att påverka underlaget för slutsatser. Slutsatserna av denna rapport bör därför bedömas med hänsyn till främst den korta tid som stått till förfogande för genomförande av mätningar efter regeländringen.

Kommentar: Svante och Tord skriver om

2.2 Bakgrund

Bestämmelser om ett nytt system för upplåtelser av jakt och fiske på statens mark ovan odlingsgränsen och på renbetesfjällen infördes i lagstiftningen genom rennäringsförordningen (1993:384). Förordningen trädde i kraft den 1 juli 1993. Grundläggande för det nya systemet var att det infördes en skyldighet för berörda länsstyrelser att med vissa undantag upplåta rätt till småviltsjakt. Riktlinjerna och bakgrunden för det nya systemet anges i prop. 1992/93:32 s. 131 ff. I propositionen (s.139) görs jämförelser med bl.a. den norska statens upplåtelser av småviltsjakt på statens mark i Norge. För norska medborgare och andra som varit bosatta i Norge under det senaste året före jakten gällde mer förmånliga regler än för andra utländska medborgare.

Regeringen ändrade 3 § rennäringsförordningen 1997. Ändringen, som trädde i kraft den 1 juli 1998, innebar bl.a. att länsstyrelsens skyldighet att upplåta begränsades till personer som var fast bosatta i Sverige. Denna begränsning togs bort genom den ändring som gjordes den 22 mars 2007 sedan det hade framkommit att begränsningen kunde strida mot artikel 49 EG-fördraget. Från och med jaktåret 2007/08 omfattar därmed länsstyrelsernas skyldighet att upplåta alla jägare oberoende av i vilket land de är bosatta.

3. Uppdragets frågeställningar

3.1 Påverkansområden

Uppdraget innebär att påverkan på ett antal olika områden skall följas. Dessa områden är småviltstammarna, rennäringen, naturmiljön och den svenska jakttraditionen. Nedan utvecklas dessa fyra påverkansområden något som bakgrund till de senare i rapporten förda

resonemangen rörande om påverkan från ändringen av 3 § har förekommit och i så fall hur en sådan påverkan skall kunna mätas.

3.2 Påverkan på småviltsstammarna

Inom fjällområdet finns omkring 30 jaktbara arter. Känsligheten för beskattning genom jakt varierar mellan olika arter. På de marker som uppdraget avser är det jakten på, i fallande ordning, dal-, fjällripa och skogsfågel som är mest eftertraktad och därmed de arter vilka främst kan tänkas beröras av ändringen i 3 §

Jakten är mycket ojämnt fördelad mellan olika geografiska områden. Antalet individer av en art inom ett visst område beror, förutom på reproduktion och jakt, bl.a. på hur många som flyttar in i området eller lämnar området, drabbas av sjukdom, svält eller dödas av rovdjur. Dal-, fjällripa och tjäder hör till de arter som naturligt har stora fluktuationer mellan olika år. Enligt vetenskapligt baserade resultat är den naturliga årsdödligheten i Sverige vad avser dalripa i medeltal 65 procent medan jakten generellt dödar ca 10-20 procent (Maria Hörnell-Willebrand).

3.3 Påverkan på rennäringen

Omfattningen av småviltsjaktens påverkan på rennäringen i mer kvantitativa termer är till stora delar dåligt känd. Dock pågår för närvarande viss forskning på området som framledes kan komma att förbättra kunskapsläget. Påverkan uttryckt i mer kvalitativa termer är något mer känd och har bl.a. getts en beskrivning i den utredning som Jordbruksverket, Sametinget och Naturvårdsverket gjorde 1996 av småviltsjakten och handredskapsfisket. Utredningen gjordes bl.a. med hjälp av enkäter.

Enligt denna utredning påverkas renarna, renskötselarbetet samt samernas jakt och fiske till följd av en ökad närvaro av jägare. Tiden för störningarna kan vara en timme eller flera veckor beroende på att olika jägare avlöser varandra. Störningarna ansågs ofta resultera i merarbete eftersom hjordar splittrades och därmed måste återsamlas. Detta ledde i sin tur till ökade kostnader för rennäringen. Störningar av renarnas betesro ansågs vidare medföra att renarna lämnade ett område där betet var bra och i stället sökte sig till exempelvis extrema höjdlägen med dåligt bete eller ner till skogslandet. Vidare beskrivs i den nämnda utredningen att länsstyrelsen i Västerbottens län gjort ett flertal iakttagelser om hur renar redan på långt avstånd, ”något under en kilometer upp till över två kilometer,” från jägare med hundar samlade sig i flockar inom högt belägna områden där marken bestod av sand och grus. Av utredningen framgår vidare att störningar också kan uppstå genom sådana aktiviteter som kan vara kopplade till småviltsjakt som helikopterflygning, olämpligt belägna lägerplatser eller skoterkörning. I sammanhanget bör också noteras att turism som bedrivs i samband med rennäring kan bli föremål för påverkan av förändringar i förutsättningarna för småviltsjakten. Denna fråga omfattas dock inte av regeringsuppdraget.

3.4 Påverkan på naturmiljön

Som framhålls i Jakt- och fiskerättsutredningens delbetänkande (SOU 2005:79 s. 83) finns många väl kända störningskällor som har effekter på renskötselområdets naturmiljö. Vad utredningen uppger om naturmiljön i hela detta område får i huvudsak anses gälla även i områdena ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen. Dessa störningskällor är ökade

mänsklig närvaro i form av turism, rekreation, jakt och fiske. Till störningskällorna hör också bl.a. rennäring, utbyggnad av vattenkraft i älvar och sjöar, vindkraftutbyggnad, gruvbrytning, skogsbruk, torvbrytning, klimatförändring och försurning. Skogsbruket påverkar tillgången på t.ex. tjäder.

Ökade möjligheter till jakt för fler jägare kan med avseende på naturmiljön främst tänkas leda till att känsliga fåglar och däggdjur oftare konfronteras med människor och hundar. Vidare utsätts det känsliga och tunna vegetationstäckets, som främst finns ovanför trädgränsen, för en ökad risk för slitage. Många tidigare nästan ostörda områden kan komma att besökas oftare genom att helikopter eller olika slag av terrängfordon används i samband med jakten. Den tysta naturmiljön utsätts därvid i växande omfattning för buller. Tillfälliga tältläger upprättas inte sällan i samband med jakten i sådana områden. Det är således inte bara jaktmomenten, utan även aktiviteterna kring olika slag av jakt, som påverkar naturmiljön.

3.5 Påverkan på den svenska jakttraditionen

Begreppet ”den svenska jakttraditionen” är inte omnämnt i rennärlagslagstiftningens förarbeten. I prop. 1971:437 med förslag till rennärlagslag m.m. anges att den myndighet som upplåter jakten skall tillse att både samernas och andra befolkningsgruppers intressen blir tillgodosedda i skälig omfattning. Det anges i sammanhanget inte närmare vilka befolkningsgrupper, förutom den samiska, som avses eller utifrån vilka geografiska eller andra kriterier som dessa grupper bör definieras. Inte heller framgår det huruvida intresset för någon viss typ av traditionell jakt eller viss jaktmetod, kopplad till viss befolkningsgrupp, bör tillgodoses av myndigheten.

Jägarförbundet har i ett yttrande den 20 oktober 2003 till Centrum för biologisk mångfald om implementering av artikel 8j i konventionen om biologisk mångfald definierat begreppet ”den svenska jakttraditionen” som en speciell svensk form av jakt. Förbundet framhöll i det nämnda yttrandet att den svenska jakttraditionen har särdrag som skiljer den från den kontinentala jaktutövningen. Jakten med hund som arbetar på långt avstånd från hundföraren antingen som drivande hund eller s.k. ställande hund angavs av förbundet som exempel. Förbundet tillade att det sedan lång tid tillbaka har bedrivits ett målinriktat avelsarbete för att få fram hundraser som är anpassade till olika arter av vilt. En annan jaktform som har lång tradition i Sverige är vidare enligt förbundet jakten med fångstredskap.

Jägarförbundet anser att begreppet ”den svenska jakttraditionen” i samband med ändringen av 3 § bör inkludera den nya jakttradition som växt fram bland svenska jägare till följd av de genom prop. 1993:384 utvidgade möjligheterna till jakt genom detta system. Först genom det nya systemet blev, enligt förbundet, den svenska fjälljakten en angelägenhet för jägare från hela Sverige.

Under arbetet med denna rapport har det inte varit möjligt att hitta en allmänt känd och accepterad definition av begreppet den svenska jakttraditionen. För att göra uppföljning och mätning möjlig så har begreppet i denna rapport givits tolkningen ”den svenska jägarens tillgång på småviltsjakt”. Denna tillgång kan mätas genom uppgift om andel utländska jägare (se vidare punkten 4).

4. Hur avläsa påverkan?

Att dra riktiga slutsatser från insamlade data för att avläsa påverkan av ändringen av 3 § är förenat med ett antal svårigheter. Om data avser ett stort antal olika faktorer försvåras analysen ytterligare. Med beaktande av det stora antalet faktiska förhållanden, som enligt vad som framgått ovan, ingår i de aktuella begreppen ”småviltsjakten, rennärningen, naturmiljön och den svenska jakttraditionen” råder stor brist på data som skulle vara önskvärda för att tillräckligt dataunderlag för att medge möjligheter till analyser av utvecklingen efter ändringen av 3 §. Denna rapport måste därför bygga på en betydande förenkling och utgå endast från data som är tillgängliga från berörda län.

Som ovan har framgått innebär ändringen av 3 § att den öppnar möjligheterna för jägare bosatta utanför Sverige att bedriva småviltsjakt i Sverige och att det därigenom kan bli en ökning i det totala jakttrycket. Det har också framgått att jakten i fallande ordning avser dalripa, fjällripa och skogsfågel. Särskilt utlänningars jakt, vilken är den jakt som i första hand berörs av regeländringen, sker tidigt under jaktsäsongen. Under denna tid avser jakten främst dalripa. Forskning om dalripa har visat att det finns ett proportionellt förhållande mellan antalet jakt dagar inom ett område och jaktuttaget. Därmed ges en möjlighet att med den statistik som är tillgänglig från berörda län approximativt beräkna förändringar i mortalitet beroende av jakt genom att jämföra jakttryck tidigare under jaktsäsonger med jakttryck under 2007/08. En sådan beräkning är, trots de osäkerheter som har omnämnts ovan, den enda möjliga vägen för att på ett så tidigt stadium efter ändringen av 3 § som det nu är fråga om kunna bilda sig en uppfattning om ändringens påverkan på småviltstammarna.

I brist på önskvärda data får, genom antagandet att jaktens påverkan på naturmiljön är proportionell med antalet jägare, jakttrycket även approximativt tas som mätare på hur ändringen av 3 § kan ha påverkat naturmiljön.

Mot bakgrund av att jaktens kvantitativa inverkan på rennärningen är dåligt känd finns för närvarande inte några direkta parametrar för att kunna mäta och därmed kunna uttala sig om effekter av den aktuella regeländringen på rennärningen. Även när det gäller rennärningen bör därför jakttrycket kunna användas för att försöka mäta påverkan av regeländringen.

I fråga om den svenska jakttraditionen eller - med den tolkning som detta uttryck har givits ovan (punkten 3.5) - den svenske jägarens tillgång på småviltsjakt, är det andelen utländska jägare tillsammans med uppgifter om det totala jakttrycket som är av intresse. För denna variabel finns viss statistik från de berörda länen som uttrycks som andel utländska jägare. I länens statistik görs ingen klar skillnad mellan geografisk hemvist och nationalitet. En jägares geografiska hemvist följer i stor utsträckning jägarens nationalitet. Någon skillnad mellan hemvist och nationalitet görs därför inte i denna rapport.

5. Rapporter med kommentarer från respektive län

5.1 Jakten i Jämtlands län

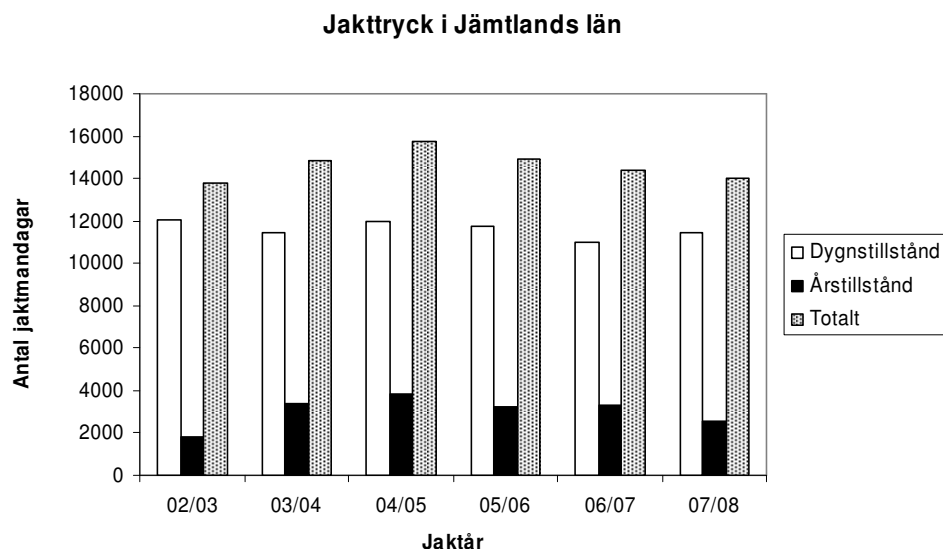
Denna rapport från Länsstyrelsen i Jämtlands län avser jakttrycket jaktåren 2002/03 - 2007/08. På grund av att rapporten enligt det aktuella regeringsuppdraget skall lämnas

senast den 1 april 2008 har de uppgifter som nedanstående diagram bygger på för jaktåret 2007/08 begränsats till att avse uppgifter till och med den 4 februari 2008. Dessa uppgifter är baserade på den jakt jägare angett kommer att utövas. Uppgifterna i diagrammet för övriga jaktår inom den angivna tidsramen avser hela jaktår och är baserade på den jakt som jägare rapporterat att de utfört.

Då återrapporteringen av genomförd jakt i Jämtland varit mycket god kan resultaten mellan jaktår anses vara relativt väl lämpade för en jämförelse. Av erfarenhet från tidigare år kan också konstateras att den jakt som tillkommer efter den 4 februari 2008 är ytterst begränsad då vårvinterjakt inte är speciellt utbredd i Jämtland och Härjedalen. I förhållande till de tidigare jaktåren har jaktrycket under innevarande jaktår inte varit högre (Figur 1).

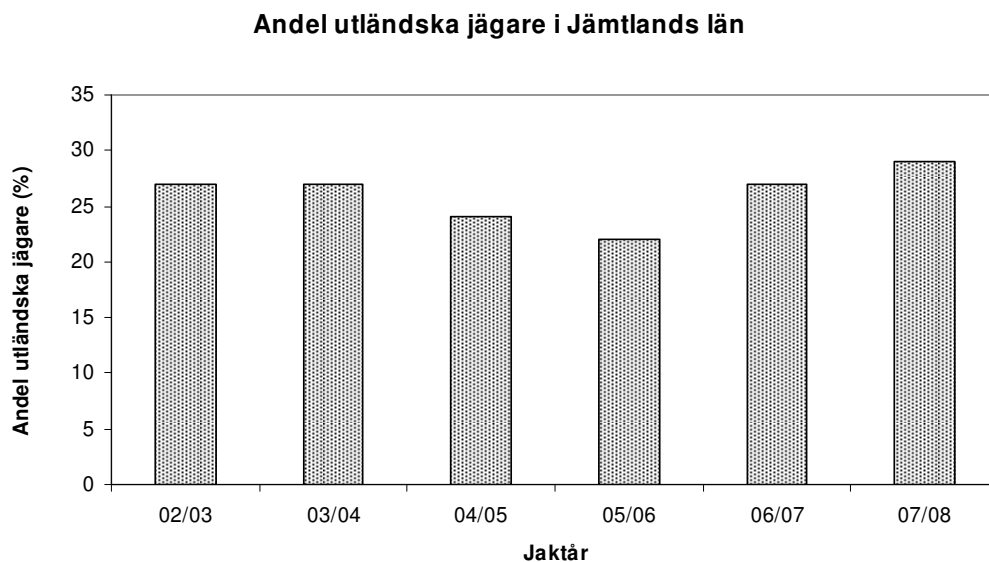
Vid en djupare analys kan konstateras att antalet jaktmandagar utövade av dygnstillståndsinnehavare är ungefär i paritet med tidigare jaktår medan det totala antalet jaktmandagar är något lägre än toppåret 2004/05. Skillnaden i totalt jaktryck beror främst på en minskning av antalet sålda årstillstånd vilket skulle kunna förklaras av att ändringen i 3 § uteslöt jägare från Östersund, vilka under tidigare jaktår utgjort ca hälften av alla årstillståndsägare. Ett stöd för detta påstående är att jaktrycket 2007/08 är mycket lika det jaktryck som uppmättes 2002/03 då boende i Östersund inte gavs möjlighet att lösa årstillstånd.

Ett starkt skäl till att jaktrycket innevarande år inte är högre jämfört med tidigare år är att Länsstyrelsen i Jämtlands län avlyst stora delar (mer än 20 procent) av de tillgängliga markerna då jaktrycket nådde 3 jaktmandagar/km² för att på så sätt säkerställa ett långsiktigt hållbart nyttjande av ripresursen. Tidigare har sådana avlysningar för högt jaktryck gjorts vid 5 jaktmandagar/km² och då även inkluderat årstillstånd. Avlysning på grund av högt jaktryck genomfördes för första gången 2006/07 vilket indikerar att jaktrycket var i ökande redan innan förändringen av 3 § genomfördes. Därmed går inte att fastställa ett direkt samband mellan ändringen av 3 § och andelen avlyst mark.

Figur 1. Jaktryck i Jämtland under perioden 2002-2008 visat genom antal jaktmandagar baserat på dygnstillstånd, årstillstånd och totalt. För jaktåret 07/08 redovisa utfallet t.o.m den 4/2 -08.

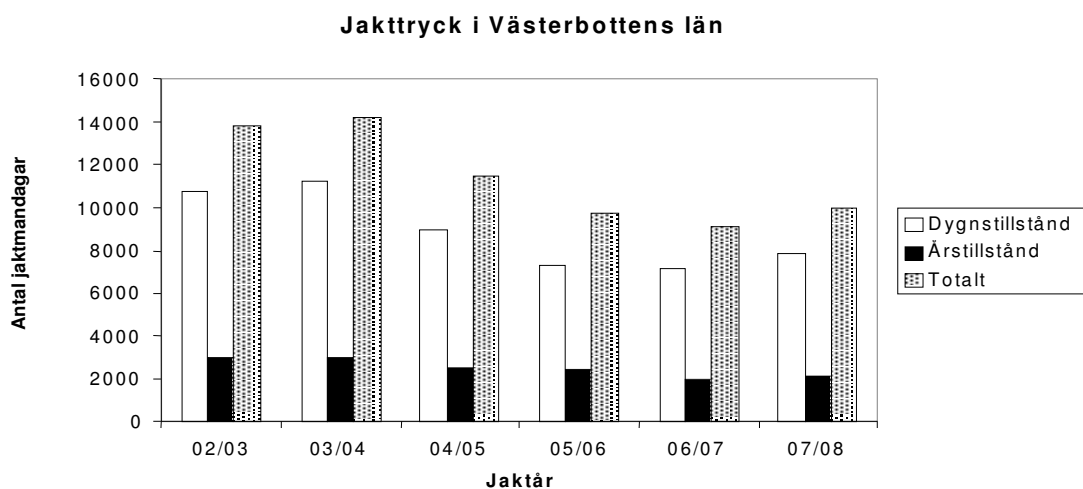
Vad gäller fördelningen mellan svenska och utländska jägare är variationen mellan år relativt liten i Jämtlands län. Det krävs dock data baserat på flera jaktår efter förändringen i 3 §, för att en eventuell förändring i andelen utländska jägare beroende av denna ändring skall kunna spåras. Den lilla nedgång som kan noteras under jaktåren 2004/05 och 2006/07 kan till viss del förklaras av att Länsstyrelsen inför jaktåret 2004/05 införde guidetvång för icke nordiska jägare.

Figur2 Utvecklingen av andelen jaktmandagar vilka utövats av utländska jägaresedan jaktåret 02/03. För jaktåret 07/08 redovisas utfallet t.o.m. den 4/2 -08

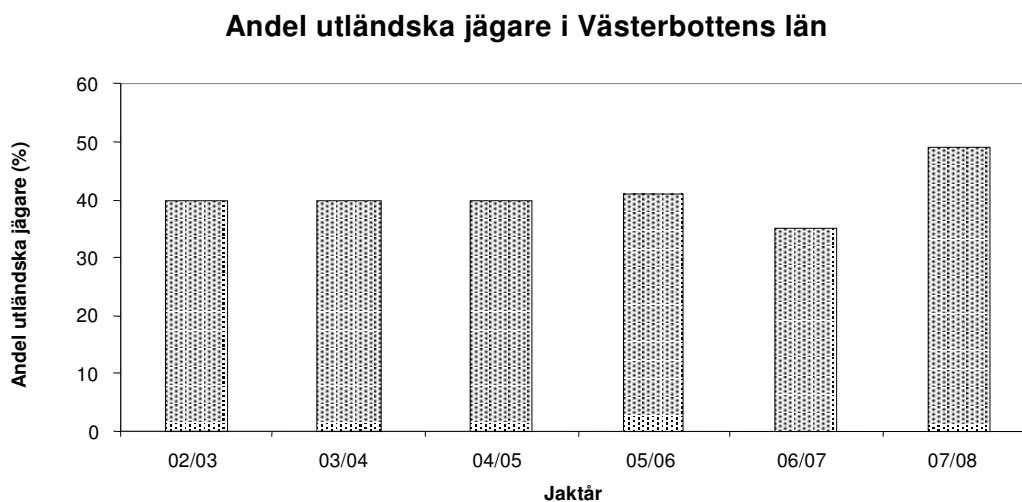
5.2 Jakten i Västerbottens län

Diagrammet nedan bygger på vissa skattningar. Dagkortsförsäljningarna respektive år är avstämningar när höstjakten är till ända omkring sista oktober. Årskortdagarna är skattningar baserade på helårsbas och lämnade viltrapporter. Dagkortsförsäljningen på helår d.v.s. med tillägg för vårvinterjakten kan beräknas genom att göra ett tillägg med 20 procent på totala höstjakten men endast för norska, svenska och i någon mån finska jägare.

Figur 3 Jakttryck i Västerbottens län under perioden 2002-2008 visat genom antal jaktmandagar baserat på dygnstillstånd, årstillstånd och totalt. För jaktåret 07/08 redovisas utfallet t.o.m. den 4/2 -08.

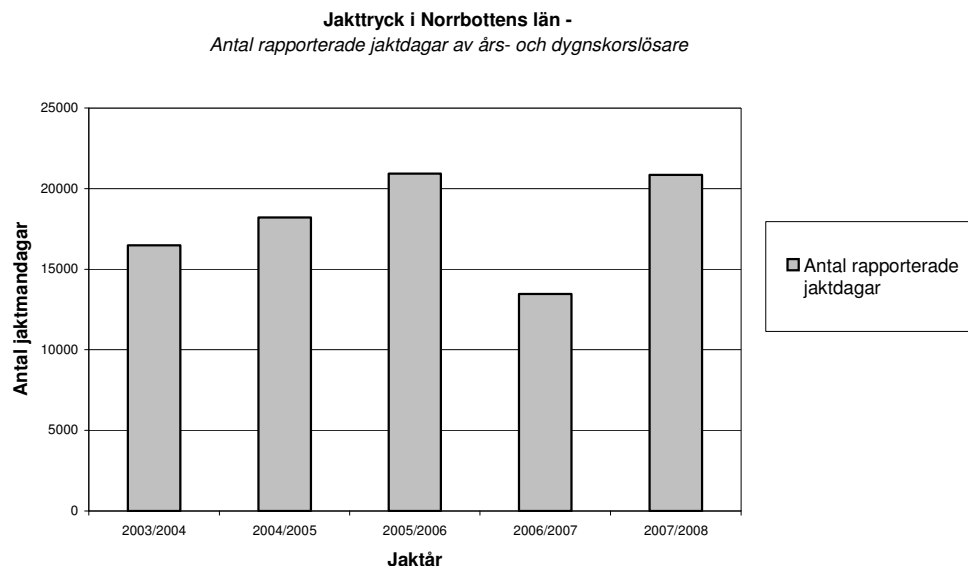
Fr.o.m. åren 2002/03 t.o.m. 2006/07 tillämpades ett system med obligatorisk arrangör och guide för utomnordiska jägare vilket skulle kunna förklara den begränsade variationen i andelen utländska jägare under denna period. Jaktåret 2006/07 införde Västerbotten en begränsning för utländska jägare de fem första dagarna. Begränsningen drabbade i första hand norska jägare. Detta torde kunna förklara nedgången i andelen utländska jägare detta år. Förändringen av 3 § rennäringsförordningen innebar för Västerbottens del en återgång till det regelverk som gällde före 2006/07. En viss ökning i andelen utländska jägare kan avläsas för jaktåret 2007/08 jämfört med tidigare år. Huruvida denna ökning är föranledd av förändringen i 3 § rennäringsförordningen går, med hänsyn till den korta tid som ändringen varit i kraft, ej att fastställa.

Figur 4. Utvecklingen av andelen jaktmandagar vilka utövats av utländska jägare. För jaktåret 07/08 redovisas utfallet t.o.m. den 4/2 -08.

5.3 Jakten i Norrbottens län

I Norrbottens län har jakttrycket hittills uttryckts som antal ”jaktmandagar” enligt följande. För Norrbottens län är det under jaktåren 2002/03 t.o.m. 2006/07 antalet dagar som enligt inkomna viltrapporter angetts utnyttjade för jakt som redovisats. För innevarande jaktår är det däremot dagar som aktiverats av såväl dygns- som årskortslösare som utgör antalet ”jaktmandagar”.

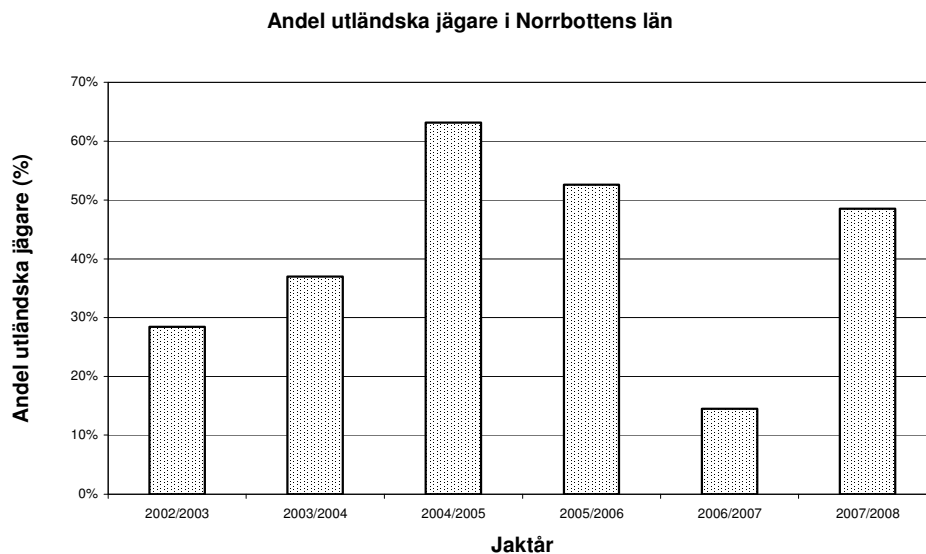

Figur 5. Jakttryck i Norrbottens län under perioden 2003-2008 visat genom antal jaktmandagar baserat på dygnstillstånd och årstillstånd. För jaktåret 07/08 redovisas utfallet t.o.m. den 4/2 -08.

När det gäller möjligheten att jämföra rapporterade jakt dagar eller ”jaktmandagar” innevarande jaktår med motsvarande rapportering från tidigare år finns det en betydande osäkerhet. Det är ett mycket stort antal sålda dygnsjaktkort tidigare år som inte uppfyller kravet på lämnade viltrapporter när det gäller uppgifter om var man har jagat under tidigare upplåtelseperiod, antal dygn som denna jakt har pågått samt om avskjutningen.

Jägare med årskort måste lämna viltrapport för att få lösa ett nytt sådant kort. Det finns en tendens till att resultatlösa jakt dagar inte rapporterats i full omfattning. Vidare har det förekommit att jägare, inför kravet på viltrapport för att få lösa nytt årskort, valt den enkla vägen att rapportera att ingen jakt förekommit under närmast föregående år.

Antalet årskortslösare uppvisar med undantag för viss nedgång 2004/05 och 2006/07 en relativt konstant nivå under hela perioden från och med 2002/03 till och med innevarande jaktår. Nedgången 2004/05, vilket var ett år med god fågeltillgång, är till skillnad mot 2006/07 med en på vissa håll redan vikande fågeltillgång, svår att förklara. Antalet sålda länskort har i det närmaste fördubblats under åren 2002/2003 tills dess de togs bort inför innevarande jaktår. I flera fall har jägare som haft rätt att lösa årskort i sin hemkommun i stället valt att lösa ett länskort för att kunna jaga i flera fjällkommuner.

Figur 6. Utvecklingen av andelen jaktmandagara vilka utövats av utländska jägare. För jaktåret 07/08 redovisat utfallet t.o.m. den 31/10 -07.

Års- eller länskort har exklusivt varit förbehållna gruppen jägare boende inom de fyra fjällkommunerna eller bosatta i andra delar av Norrbottens län. Nationsfördelningen är därför inte möjlig att studera annat än avseende sålda dygnskort. Medan antalet svenska dygnsjaktkort legat på en i det närmaste konstant nivå under åren 2002/03 - 2005/06 med undantag för en halvering år 2004/05 så har antalet av icke svenska jägare lösta dygnskort under samma period starkt fluktuerat.

Den mycket kraftiga ökningen av utländska dygnsjaktkort – köp av utländska jägare - ledde fram till betydande friktioner och krav inom länet på reglering av antalet jägare inför jaktåret 2006/07. Regleringen av jakttrycket kom därför att inriktas på vissa begränsningar för utländska jägare som en följd av dels den kraftiga ökningen av just denna gruppen jägare, dels för att det gentemot denna grupp inte fanns något tvingande skäl i den nationella lagstiftningen att upplåta rätt till jakt. För jaktåret 2006/07 uppvisar båda grupperna av dygnskortslösare både svenska och utländska dygnskortslösare en kraftig tillbakagång. Förutom villkorsskärpningar som endast riktades mot gruppen utländska jägare måste även förändringen ha haft annan eller andra orsaker. En förklaring kan möjligen vara att en på flera håll god fågeltillgången jaktåret 2004/05 lockade fler jägare än tidigare att lösa jaktkort året därpå. Kombinationen fler jägare än tidigare år och en rippopulation som redan var på nedgång skapade både fler friktioner och grusade förväntningar vilket kan ha bidragit till att färre jägare valde att lösa dygnskort året 2006/07 då man redan kunde förutse vikande fågelbestånd.

6. Slutsatser

Mot bakgrund av de ovan redovisade rapporterna från de berörda länsstyrelserna kan inledningsvis konstateras att förhållandena skiljer sig åt i de olika länen.

Det kan vidare konstateras att det inte har varit möjligt att dra några säkra slutsatser om hur ändringen av 3 § rennäringsförordningen har påverkat småviltstammarna, rennäringen, naturmiljön och den svenska jakttraditionen (eller svenska jägares tillgång till småviltsjakt mätt som andel utländska jägare) med hänsyn främst till den korta tid som har förflutit efter genomförandet av denna ändring.

Såsom vidare inledningsvis konstaterades så innebär ändringen av 3 § rennäringsförordningen att möjligheterna för utländska jägare att bedriva småviltsjakt i Sverige ökades. För att försöka att konstatera om ändringen av 3 § medfört några följder för de i uppdraget angivna påverkansområdena valdes därför utifrån tillgängligt sifferunderlag variablerna jakttryck och andel utländska jägare som lämpliga mätare att studera.

En av orsakerna till att det inte har varit möjligt att i denna rapport avläsa någon direkt påverkan genom ändringen av 3 § är bl.a. att de förhållanden som undersökts har påverkats av många andra faktorer. Därtill kommer att länsstyrelsernas regelsystem är konstruerade på ett sådant sätt att en stor efterfrågan på småviltsjakt inte skall kunna leda till ett alltför hårt jakttryck. Uppkommer en risk för en sådan situation är det inbyggt i systemet för upplåtelse av småviltsjakt att upplåtandet minskas. Inte minst detta har minskat förutsättningarna för att kunna avläsa en direkt påverkan av regeländringen.

Av tillgängliga data över jakttryck och andel utländska jägare framgår att någon ökning i dessa variabler som kan sättas i samband med ändringen av 3 § inte kan sägas ha inträffat. Detta förhållande och omständigheten att mycket kort tid förflutit sedan genomförandet av ändringen av 3 § medför att några slutsatser ännu inte kan dras rörande påverkan på de i uppdraget angivna fyra påverkansområdena. En fortsatt uppföljning av utvecklingen av variablerna jakttryck och andel utländska jägare under en betydligt längre tidsperiod, än som nu förflutit sedan ändringen av 3 §, bedöms nödvändig för att skapa förutsättningar för mer långtgående slutsatser. I sammanhanget skall också framhållas att då system för upplåtelse av småviltsjakt har som ett av sina viktigaste mål att just undvika alltför höga jakttryck och därmed självt reglera jakttrycket är dock studiet av variabeln jakttryck förenat med avsevärda begränsningar.

Genom ett nära samarbete mellan länsstyrelserna om ett gemensamt datasystem för upplåtelse av småviltsjakt har det blivit möjligt för dessa att från och med jaktåret 2007/08 på ett mer enhetligt sätt ta fram uppgifter om jakten. Förutsättningarna för att framdeles kunna följa utvecklingen på småviltsjaktens område har därmed förbättrats jämfört med de förhållanden som rådde tidigare.

Med hänsyn till att inga säkra slutsatser kan dras om effekter av ändringen av 3 § så föreligger inte heller förutsättningar för Jordbruksverket att i enlighet med regeringsuppdraget nu föreslå eller vidta åtgärder med anledning av effekterna av denna ändring.